

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomststöd och barnskyddslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om utkomststöd och barnskyddslagen ändras så att det i lagarna införs bestämmelser enligt vilka Institutet för hälsa och välfärd av kommunerna eller samkommunerna två gånger per kalenderår ska begära de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen av att de tidsfrister som föreskrivs i 14 a § i lagen om utkomststöd samt 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen iakttas. Enligt de föreslagna bestämmelserna får uppgifterna inte innehålla enskilda personers identifieringsuppgifter. Kommunerna och samkommunerna förplik-

tas att avgiftsfritt överlämna de begärda uppgifterna till Institutet för hälsa och välfärd. Institutet för hälsa och välfärd ska överlämna uppgifterna till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för dess riksomfattande styrnings- och tillsynsuppgift. Förslaget medför inte några nya rättigheter för klienterna inom utkomststödet eller barnskyddet och det medför inte heller några ändringar när det gäller kommunernas ansvar för ordnandet.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
MOTIVERING	3
1 Nuläge	3
1.1 Lagstiftning och praxis	3
1.2 Bedömning av nuläget	7
2 Föreslagna ändringar	9
3 Propositionens konsekvenser	11
3.1 Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna	11
3.2 Samhälleliga konsekvenser	12
4 Beredningen av propositionen	13
5 Ikraftträdande	13
LAGFÖRSLAG	14
Lagen om ändring av lagen om utkomststöd	14
Lagen om ändring av barnskyddslagen	15

MOTIVERING

1 Nuläge**1.1 Lagstiftning och praxis**

Grundlagen och förvaltningslagen

Enligt 19 § 1 mom. i grundlagen har alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätt till oundgänglig försörjning och omsorg. Bestämmelsen är utformad som en subjektiv rätt. För att genomföras fullt ut behöver i praktiken även 19 § 1 mom. i grundlagen kompletteras med bestämmelser på lägre nivå. I 19 § 3 mom. i grundlagen ingår det grundlagsenliga uppdraget, enligt vilket det allmänna, enligt vad som närmare bestäms genom lag, ska tillförsäkra var och en tillräckliga social- och hälsovårdstjänster samt främja befolkningens hälsa. Det allmänna ska också stödja familjerna och andra som svarar för omsorgen om barn så att de har möjligheter att trygga barnens välfärd och individuella uppväxt. I synnerhet när det gäller lagen om utkomststöd (1412/1997) och barnskyddslagen (417/2007) är de centrala syftena att trygga individens, såsom ett barns, och familjens rätt till oundgänglig försörjning och omsorg samt till tjänster som svarar mot behoven och till annan trygghet.

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag. Kravet på behandling utan ogrundat dröjsmål ingår i de garantier för god förvaltning som i enlighet med grundlagen ska tryggas genom lag. Den nämnda bestämmelsen i grundlagen kompletteras av 23 § i förvaltningslagen (434/2003), enligt vilken ett ärende ska behandlas utan ogrundat dröjsmål. I flera speciallagar, såsom lagen om utkomststöd och barnskyddslagen, ingår dessutom särskilda bestämmelser som effektiviserar en behandling utan dröjsmål.

Enligt den likställighetsprincip som uttrycks i 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Enligt paragrafens 2 mom. får ingen på grund av orsaker som närmare defi-

nieras i bestämmelsen eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person särbehandlas utan godtagbart skäl. De rättigheter som tryggas i grundlagen ska därmed med stöd av bestämmelsen tillgodoses på lika grunder. I 3 mom. finns dessutom en särskild bestämmelse om grundläggande rättigheter som gäller barn, enligt vilken barn ska bemötas som jämlika individer och ha rätt till medinflytande enligt sin utvecklingsnivå i frågor som gäller dem själva.

Enligt 22 § i grundlagen ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses. I den regeringsproposition (RP 119/2007 rd) som ledde till att bestämmelsen om behandling av ärenden i 14 a § (1202/2007) infördes i lagen om utkomststöd har det konstaterats att detta betyder bl.a. att kommunerna ska inrikta sina resurser så att utkomststödsärendena kan behandlas utan dröjsmål och så att den som ansöker om utkomststöd får den hjälp han eller hon behöver i tillräckligt god tid.

Lagen om utkomststöd

Utkomststödet är ett ekonomiskt stöd inom socialvården som beviljas i sista hand och syftet med det är att trygga en persons och familjs utkomst och främja möjligheterna att klara sig på egen hand. Med hjälp av utkomststöd enligt lagen om utkomststöd garanteras för sin del den i 19 § 1 mom. i grundlagen tryggade rätten till minst den oundgängliga försörjning och omsorg som en person och en familj behöver för ett människovärdigt liv. I lagen om utkomststöd finns bestämmelser om bl.a. förutsättningarna för att få utkomststöd, utkomststöds struktur och storlek samt förfarandet beträffande utkomststödsärenden.

Med tanke på att utkomststödet är fast anknutet till de grundläggande fri- och rättigheterna och att det ska användas som en sista utväg, är det synnerligen viktigt att klienten får beslutet i utkomststödsärendet så fort som möjligt. För att effektivisera detta syfte infördes en ny 14 a § i lagen om utkomststöd

genom den lagändring som trädde i kraft den 1 januari 2008, genom vilken tidsfrister som förpliktar kommunerna när det gäller behandlingen av utkomststödsärenden togs in i lagen.

I motiveringstexten till 14 a § i nämnda regeringsproposition som ledde till en ändring av lagen om utkomststöd konstateras när det gäller paragrafens 1 mom. att utgångspunkten är att utkomststödsärenden ska skötas så att inte den rätt till oundgänglig försörjning och omsorg som tryggas var och en genom 19 § 1 mom. i grundlagen äventyras.

Enligt 14 a § 1 mom. i lagen om utkomststöd ska i brådskande fall beslut om utkomststöd fattas på basis av de till buds stående uppgifterna samma eller senast följande vardag efter att ansökan inkommit. Andra än brådskande fall som gäller utkomststöd ska tas upp till behandling och beslut ska fattas i dem utan dröjsmål, likväl senast den sjunde vardagen efter att ansökan inkommit. Ett beslut om att utkomststöd beviljas ska även verkställas utan dröjsmål.

I 14 a § 2 mom. finns bestämmelser om att då ansökan avser månaden efter ansöknings-tidpunkten ska beslutet, trots bestämmelsen i 1 mom., fattas och verkställas senast den första vardagen under nämnda månad, om det då har förflutit mer än sju vardagar från den tidpunkt då ansökan inkom. Om ansökan avser en senare tidsperiod än den månad som följer efter ansöknings-tidpunkten, ska beslutet fattas och verkställas senast den första vardagen under den tidsperiod som avses i ansökan.

I 14 a § 3 mom. finns bestämmelser om situationer där sökandens ansökan om utkomststöd är bristfällig med tanke på avgörandet av ärendet. I sådana fall ska klienten senast den sjunde vardagen efter att ansökan inkommit ges eller sändas en specificerad uppmaning att komplettera ansökan inom utsatt tid. Beslutet om utkomststöd ska fattas utan dröjsmål, likväl senast den sjunde vardagen efter att den kompletterade ansökan har inkommit. Om klienten inte inom utsatt tid har kompletterat sin ansökan eller uppgett en godtagbar orsak till att kompletteringen försenats, fattas beslutet utan dröjsmål på basis av de till buds stående uppgifterna, likväl senast den sjunde vardagen efter att tids-

fristen gått ut. Med klientens samtycke kan beslutet fattas på basis av de till buds stående uppgifterna innan den utsatta tiden har gått ut.

I 14 a § 4 mom. förutsätts dessutom att utkomststöds-klienten ska ges tillfälle till ett personligt samtal med en socialarbetare eller socialhandledare senast den sjunde vardagen efter det att klienten begärt detta. Genom tillägget om rätt till personligt samtal i 14 a § 4 mom. har avsikten enligt motiveringarna till 14 a § 4 mom. i nämnda lagförslag varit att garantera klienten en möjlighet att få diskutera sin svåra ekonomiska situation med en sakkunnig person med utbildning inom socialvårdssektorn och få närmare information om sin rätt till utkomststöd samt få råd när det gäller att ansöka om primära förmåner eller övrig service. På detta sätt kan personen få förslag till olika lösningar på sina problem och därmed kan det förhindras att hans eller hennes problem förvärras.

Barnskyddslagen

Genom barnskyddslagen verkställs grundlagens bestämmelser om det allmännas särskilda plikt när det gäller omsorg om barn samt internationella avtal som gäller barnens ställning och rättigheter och som är bindande för Finland. Genom de tidsfrister för myndigheternas åtgärder som anges i barnskyddslagen strävar man efter att rättigheter av barn och familjer tillgodoses i ett tidigt skede och på ett jämlikt sätt.

I barnskyddslagen som trädde i kraft vid ingången av 2008 infördes bestämmelser om att behovet av barnskydd ska utredas inom angiven tid när en klientrelation inom barnskyddet inleds.

Enligt 26 § 1 mom. i barnskyddslagen inleds ett barnskyddsärende på ansökan eller när en socialarbetare eller någon annan anställd inom barnskyddet har tagit emot en begäran om bedömning av barnskyddsbehovet eller en barnskyddsanmälan eller på något annat sätt fått kännedom om ett barn som eventuellt är i behov av barnskydd. Efter att ett barnskyddsärende har inletts ska enligt 2 mom. socialarbetaren eller någon annan anställd inom barnskyddet omedelbart bedöma

barnets eventuella brådskande behov av barnskydd. Dessutom ska socialarbetaren senast den sjunde vardagen efter att ha mottagit anmälan eller motsvarande information avgöra om en utredning av barnskyddsbehovet enligt 27 § ska inledas med anledning av ärendet eller om ärendet uppenbart är av sådan art att det inte föranleder några åtgärder.

Enligt 26 § 3 mom. inleds en klientrelation inom barnskyddet när barnskyddsåtgärder vidtas i brådskande ordning eller ett beslut om utredning av barnskyddsbehovet enligt 27 § fattas till följd av att ett sådant barnskyddsärende som avses ovan i 1 mom. har inletts. Socialarbetaren ska i de barnskyddshandlingar som berör barnet göra en anteckning om att en klientrelation inom barnskyddet har inletts samt omedelbart underrätta vårdnadshavaren och barnet om detta, dock med beaktande av vad som bestäms i 11 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården.

Enligt 27 § 1 mom. i barnskyddslagen ska den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter göra en utredning om barnets situation på det sätt som närmare framgår av bestämmelsen. Enligt 2 mom. ska utredningen göras utan obefogat dröjsmål. Den ska färdigställas senast inom tre månader från att barnskyddsärendet anhängiggjordes. När utredningen färdigställts ska vårdnadshavaren och barnet underrättas om att klientrelationen inom barnskyddet fortgår. Likaså ska de underrättas om att klientrelationen upphör, dock med beaktande av vad som föreskrivs i 11 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården. Klientrelationen upphör ifall utredningen inte föranleder barnskyddsåtgärder.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken

Styrningen och övervakningen av socialvården bygger i princip på en modell med tre aktörer. Enligt 3 § (1541/2009) 1 mom. i socialvårdslagen (710/1982) ankommer den allmänna planeringen, styrningen och övervakningen av socialvården på social- och hälsovårdsministeriet. Enligt 2 mom. ansvarar regionförvaltningsverket för planeringen,

styrningen och övervakningen av socialvården inom sitt verksamhetsområde. Enligt 3 mom. styr Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, nedan Valvira, som lyder under social- och hälsovårdsministeriet, regionförvaltningsverkens verksamhet i syfte att förenhetliga deras verksamhetsprinciper, förfaringssätt och beslutspraxis vid styrning och övervakningen av socialvården. Dessutom styr och övervakar Valvira socialvården i synnerhet när det är fråga om principiellt viktiga eller vittsyftande ärenden, ärenden som gäller flera regionförvaltningsverks verksamhetsområde eller hela landet, ärenden som har samband med övervakningsärenden som behandlas vid Valvira och som gäller hälso- och sjukvård eller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, samt ärenden som regionförvaltningsverket är jävigt att behandla. Enligt 4 mom. kan bestämmelser om en närmare arbetsfördelning mellan Valvira och regionförvaltningsverken vid styrningen och övervakningen utfärdas genom förordning av statsrådet. Någon förordning har inte utfärdats om detta.

Enligt 1 § i lagen om Tillsyns- och tillståndsverket för social- och hälsovården (669/2008, nedan valviralagen) är Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ett centralt ämbetsverk under social- och hälsovårdsministeriet som genom styrning och tillsyn ska främja tillgodoseendet av rättsskyddet och tjänsternas kvalitet inom social- och hälsovården samt hanteringen av hälso- och livsmiljö- och hos befolkningen. Enligt 2 § 1 mom. 1 punkten (927/2011) ska verket sköta bl.a. den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i socialvårdslagen.

I 6 § 1 och 2 mom. i valviralagen finns bestämmelser om i vilka situationer och under hurdana förutsättningar de i bestämmelsen nämnda aktörerna är skyldiga eller har rätt att lämna ut de uppgifter till Valvira som verket behöver för att fullgöra sina uppgifter. I 3 mom. finns en bestämmelse om informationsutbytet mellan Valvira och regionförvaltningsverken. Enligt bestämmelsen har verket och regionförvaltningsverken trots sekretessbestämmelserna rätt att till varandra lämna ut upplysningar och utredningar som behövs för de uppgifter som avses i 2 §. I 4

mom. finns bestämmelser om att det informationsutbyte som avses i 3 mom. kan ske via en teknisk anslutning.

Institutet för hälsa och välfärd

Enligt 1 § i lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008) finns Institutet för hälsa och välfärd för främjande av befolkningens välfärd och hälsa, förebyggande av sjukdomar och sociala problem och utveckling av social- och hälsovården och dess service. Institutet lyder under social- och hälsovårdsministeriet. I 2 § finns bestämmelser om uppgifterna för Institutet för hälsa och välfärd. Enligt paragrafens 1 mom. ska institutet bl.a. undersöka och följa befolkningens välfärd och hälsa, faktorer som påverkar dem och problem i anslutning till dem, hur utbredda problemen är och möjligheterna att förebygga dem, samt utveckla och främja åtgärder för att främja välfärd och hälsa och minska problem i anslutning till dem (1 punkten), undersöka, följa, utvärdera, utveckla och styra verksamheten inom social- och hälsovården och ge experthjälp som behövs för att genomföra sådan politik och tillämpa sådana tillvägagångssätt och sådan praxis som främjar välfärd och hälsa (2 punkten) samt vara en statistikmyndighet enligt 2 § 2 mom. i statistiklagen (280/2004) och upprätthålla datafiler och föra register inom området så som föreskrivs särskilt och sörja för kunskapsunderlaget inom sitt uppgiftsområde och för nyttiggörandet av det (4 punkten). Enligt 2 § 2 mom. i lagen om Institutet för hälsa och välfärd ska institutet dessutom sköta de uppgifter som det har enligt lag eller med stöd av lag eller som social- och hälsovårdsministeriet förelägger det. Institutet för hälsa och välfärd är också i enlighet med 4 § (413/2001) i socialvårdslagen ett sakkunnigt ämbetsverk för socialvården.

Genom lagen om Institutet för hälsa och välfärd upphävdes lagen om folkhälsoinstitutet (828/1981) och lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (1073/1992) jämte ändringar och uppgifterna för dåvarande Folkhälsoinstitutet och forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården slogs samman och

koncentrerades till det nya institutet. Enligt övergångsbestämmelsen i 11 § 1 mom. i lagen om Institutet för hälsa och välfärd avser en hänvisning till forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården i någon annan lag eller förordning eller i beslut av statsrådet eller ett ministerium efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till Institutet för hälsa och välfärd.

En central speciallag med tanke på Institutet för hälsa och välfärds statistik och register är lagen om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (409/2001, nedan statistiklagen för social- och hälsovården). Enligt 1 § 1 mom. tillämpas lagen när uppgifter som beskriver social- och hälsovården och dess utveckling behandlas för statistiska syften.

Enligt 1 § 2 mom. i statistiklagen för social- och hälsovården iakttas vid skötseln av Institutet för hälsa och välfärds statistikföringsuppgifter i enlighet med den lagen dessutom statistiklagen till den del något annat inte bestäms i statistiklagen för social- och hälsovården.

Enligt 1 § 1 mom. i statistiklagen innehåller lagen bestämmelser om de förfaringsätt och principer för insamling av uppgifter samt planering och framställning av statistik som ska tillämpas när statliga myndigheter framställer statistik.

I 2 § i statistiklagen för social- och hälsovården, som gäller skyldighet att lämna uppgifter, finns bestämmelser om i vilka situationer och under hurdana förutsättningar de i paragrafen särskilt nämnda aktörerna är skyldiga att lämna uppgifter till Institutet för hälsa och välfärd. Enligt paragrafen ska uppgifterna vara sådana som behövs för framställande av statistik.

I 4 § i statistiklagen för social- och hälsovården finns bestämmelser om användningen av de uppgifter som Institutet för hälsa och välfärd samlar in med stöd av den lagen. Enligt de förutsättningar som närmare specificeras i paragrafen får institutet använda de uppgifter det samlat in för statistiska syften (4 § 1 mom.) och inom forskningsverksamhet (4 § 2 mom.).

Enligt den information som fåtts från Institutet för hälsa och välfärd i samband med beredningen av denna regeringsproposition

samlar Institutet för hälsa och välfärd in statistik- och registeruppgifter från samtliga kommuner i Finland både när det gäller barnskydd och utkomststöd. När det gäller barnskydd och utkomststöd sker årligen två insamlingar av uppgifter. Uppgifterna samlas in till stöd för uppföljningen och beslutsfattandet. Institutet samlar dock inte in uppgifter om hur tidsfristerna i 14 a § i lagen om utkomststöd och i 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen iakttas.

Institutet för hälsa och välfärd kan, utgående från den lagstiftning som gäller institutet, i statistiskt syfte samla in uppgifter från kommunerna. Institutet för hälsa och välfärd har som statistik- och sakkunnigmyndighet däremot i princip inte tilldelats någon roll alls, i varje fall inte någon klar sådan, i gällande lagstiftning med tanke på det insamlade av information som sker i övervakande syfte när det gäller socialvården. De statistik- och registeruppgifter som institutet samlar in genererar till största del heller inte sådan information som behövs vid övervakningen. De uppgifter som samlas in med tanke på övervakningen avviker ofta från de uppföljningsuppgifter som samlas in som statistik. Trots att det utgående från gällande lagstiftning redan nu är möjligt att för ordnandet av den allmänna uppföljningen eventuellt även samla in vissa uppgifter som behövs med tanke på övervakningen av att tidsfristerna iakttas, förutsätter en användning av sådana uppgifter för övervakning av enskilda kommuners verksamhet att lagstiftningen preciseras i avsikt att undvika otydligheter och klarlägga den oenhetliga praxisen. Kommunerna har inte heller enligt gällande lagstiftning skyldighet att svara på andra förfrågningar från Institutet för hälsa och välfärd än de som gäller statistik.

Hälso- och sjukvårdslagen och övervakningen av tidsfristerna i hälso- och sjukvårdslagen

De bestämmelser som gäller rätten att få vård ingår i 6 kap. i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), som trädde i kraft den 1 maj 2011, och bestämmelserna om maximitider finns i kapitlets 51—53 §. I den lagstiftning som gäller hälso- och sjukvården ingår

inte bestämmelser om skyldighet för Institutet för hälsa och välfärd att i övervaknings-syfte samla in uppgifter om genomförandet av vårdgarantin. Det finns heller inte bestämmelser om kommunernas eller samkommunerna för ett sjukvårdsdistrikts skyldighet att till Institutet för hälsa och välfärd lämna ut uppgifter som samlats in för det syftet. När det gäller rätten att få vård inom hälso- och sjukvården utgörs grunden för övervakningen av vårdtillgången av den uppföljning av vårdtillgången inom primärvården och den specialiserade sjukvården som Institutet för hälsa och välfärd offentliggör. I enlighet med tidigare praxis samlar Institutet för hälsa och välfärd in uppgifter om hur tidsfristerna iakttas inom vårdgarantin genom att två gånger per år sända ut förfrågningar till hälsovårdscentralerna och tre gånger per år till samkommunerna för sjukvårdsdistriktet och de enheter som producerar tjänster inom specialiserad sjukvård i samband med primärvården.

1.2 Bedömning av nuläget

Utkomststödet och barnskyddet hör till den socialvård som kommunen ska ordna. Kommunerna ska således redan nu själva följa upp iakttagandet av de tidsfrister som föreskrivs i 14 a § i lagen om utkomststöd samt i 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen för att försäkra sig om att tidsfristerna enligt dessa bestämmelser iakttas och att behandlingen av ärendena sker på det sätt som avses i de nämnda bestämmelserna utan dröjsmål.

De tidsfrister som anges i 14 a § i lagen om utkomststöd samt i 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen är absoluta. Kommunen kan inte överskrida tidsfristerna utan att bryta mot lagen och utan att klienternas rättsskydd och likställighet samtidigt blir lidande. Trots de förpliktande bestämmelserna har det t.ex. i de uppgifter som social- och hälsovårdsministeriet fått från regionförvaltningsverken och i samband med de högsta laglighetsövervakarnas granskningar och avgöranden samt vid de förfrågningar om hur tidsfristerna i barnskyddslagen och lagen om utkomststöd iakttas som Valvira har gjort till

kommunerna framkommit att alla kommuner inte har klarat av att iaktta de absoluta tidsfristerna i nämnda lagar. När det gäller behandlingstiderna för utkomststöds- och barnskyddsärenden samt vid den kommunvisa uppföljningen av behandlingstiderna har det konstaterats att det förekommer stora skillnader mellan kommunerna. Det finns också kommuner som helt saknar systematisk uppföljning av behandlingstiderna. Även uppföljningspraxisen för den övervakning som regionförvaltningsverken utför på sitt håll har enligt information som fåtts från Valvira till denna del varit oenhetlig på riksnivå.

Genom enstaka undersökningar och utredningar har man följt upp hur tidsfristerna i lagen om utkomststöd iakttas. Den första riksomfattande kommunvisa kartläggningen gjordes hösten 2010 som en del av beredningen av Valvira och regionförvaltningsverkens tillsynsprogram som gäller tidsfristerna inom utkomststödet (Toimeentulotuen määräaikojen noudattaminen, valtakunnallinen valvontaohjelma 2012—2014, publicerat den 26 januari 2012). Den slutliga svarsprocenten för kartläggningen var nästan 100. Enligt kartläggningen kunde 56 procent av kommunerna behandla samtliga ansökningar om utkomststöd inom den tidsfrist som anges i lag. Längden på behandlingstiderna följdes kontinuerligt upp av 52 procent av kommunerna. Enligt kartläggningens sammandrag behandlade 195 kommuner samtliga inkomna ansökningar om utkomststöd inom utsatt tid (sju vardagar). Av de övriga kommunerna meddelade 84 att merparten behandlas inom utsatt tid, men 10 procent av ansökningarna behandlades inom 8—14 dagar.

Barnskyddslagens tidsfrister har utretts på både regional och riksomfattande nivå. Jämförbar information som grundar sig på systematisk uppföljning av iakttagandet av tidsfristerna finns inte att tillgå. I april 2010 gjorde Valvira en förfrågan till kommunerna om hur tidsfristerna i barnskyddslagen hade iakttagits 2009. Svarsprocenten på Valvira's förfrågan var 75. Med resultaten av förfrågan som grund gav Valvira en anvisning: Iakttagandet av bestämda tider i barnskyddslagen, Anvisning 7/2010, Dnr 4579/05.00.04/2010.

Av de kommuner som svarade på Valvira's förfrågan uppgav endast 37 procent att de

behandlade alla barnskyddsanmälningar inom den tid som lagen föreskriver, dvs. sju dygn, och endast 27 procent uppgav att de gjorde utredningarna om behovet av barnskydd inom den föreskrivna tiden tre månader. Tiderna överskreds nödvändigtvis inte stort i alla kommuner. I var tredje kommun fanns det dock barnskyddsanmälningar vars behandlingstid var över 30 vardagar och i var femte kommun tog vissa utredningar om behovet av barnskydd över ett år. På förfrågan om de väntade behandlingstiderna för de anmälningar som blev anhängiga vid tidpunkten för förfrågan meddelade 73 procent av de som svarade att bedömningarna görs upp inom sju dygn som lagen föreskriver och 62 procent att utredningarna görs inom den föreskrivna tidsfristen på tre månader. (Iakttagandet av bestämda tider i barnskyddslagen, Anvisning 2/2010, Dnr 4579/05.00.04/2010). Förfrågan gällde inte kommunerna i Sydvästra Finland, vars situation Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland redan tidigare hade klarlagt. På Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands förfrågan svarade 63 procent av kommunerna i Satakunta och 70 procent av kommunerna i Egentliga Finland. I dem iakttogs tidsfristerna till 91—92 procent. (Barnskyddsutredningen Lounais-Suomen lastensuojeluviraston lastensuojeluseelvitys 2010.)

För en täckande övervakning av hur de lagstadgade tidsfristerna i lagen om utkomststöd och barnskyddslagen iakttas och en bedömning av hur klienternas rättigheter tillgodoses förutsätts att de övervakande myndigheterna regelbundet får jämförbara och täckande uppföljningsuppgifter från kommunerna. Oenhetligheten i kommunernas praxis, bristen på systematisk övervakning på riksnivå samt avsaknaden av ett uppföljningssystem som medger regelbunden insamling och överlåtelse av övervakningsuppgifter och tydlig lagstiftning som gäller detta har för sin del försvårat övervakningen. Samtidigt har dessa omständigheter bidragit till att de lagstadgade rättigheterna för människor som ofta redan befinner sig i en svår livssituation inte har tillgodosetts på ett likställigt sätt med tanke på iakttagandet av tidsfristerna.

Förverkligandet av tidsfristerna enligt lagen om utkomststöd och barnskyddslagen

har varit aktuellt i klagomål som de högsta laglighetsövervakarna avgjort och i deras övriga verksamhet. Riksdagens biträdande justitieombudsman har t.ex. när det gäller iakttagandet av de nämnda lagstadgade tidsfristerna i sin övervakningspraxis konstaterat, att kommunen måste fullgöra sina lagstadgade skyldigheter och sörja för tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Bl.a. tekniska problem på grund av datasystemen, resursbrist eller andra omständigheter som är beroende av myndigheten är inte en laglig grund för behandlingstider som överskrider de lagstadgade tidsfristerna.

Även enligt statsminister Jyrki Katainens regeringsprogram av den 22 juni 2011 ska social- och hälsovårdstjänsterna ordnas med betoning på förebyggande åtgärder och på klienternas ställning. Som en del av ett omfattande och sporrande utkomstskydd förbinder man sig även i regeringsprogrammet till att säkerställa att garantin för behandling av utkomstskyddet för arbetslösa och utkomststödet fungerar. För att säkerställa tillgången på behövligt stöd och hjälp förutsätts dessutom att den som ansöker om utkomststöd ska få hjälp av en person som är yrkesutbildad inom socialarbete. Med tanke på barnskyddslagen nämns i regeringsprogrammet bl.a. målsättningen att effektivisera åtgärderna för att minska omhändertagandena och överföra tyngdpunkten till förebyggande åtgärder och tidigt insatta stödtjänster. Med tanke på denna målsättning i regeringsprogrammet är det väsentliga att de tidsfrister som föreskrivs i barnskyddslagen iakttas.

2 Föreslagna ändringar

Inom socialvården används ännu inte något riksomfattande datasystem ur vilket det skulle vara möjligt att direkt plocka ut aktuell information om hur de lagstadgade tidsfristerna har iakttagits. Med tanke på arten av de ärenden som gäller utkomststöd och barnskydd är det dock nödvändigt att de förpliktande tidsfristerna i de lagar som reglerar dessa ärenden iakttas. För att garantera detta finns det behov av att för uppföljning och övervakning av de föreskrivna tidsfristerna i 14 a § i lagen

om utkomststöd och 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen skapa ett system för insamling av uppgifter, som är i bruk fram till dess att vi i och med det pågående projektet med ett nationellt datasystem inom social- och hälsovården får enhetliga klientdatasystem och ett elektroniskt dokumentarkiv inom socialvården.

Med de föreslagna bestämmelserna strävar man efter att säkerställa att det för varje enskild kommun fås de uppgifter som är nödvändiga för övervakningen med tanke på iakttagandet av tidsfristerna i 14 a § i lagen om utkomststöd och 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen, oberoende av om kommunen fullgör de lagstadgade uppgifterna i nämnda lagar själv eller i form av samarbete av olika slag tillsammans med en annan kommun eller andra kommuner i enlighet med vad som föreskrivs i lag.

Genom propositionen säkerställs dessutom att den lagstiftning som i dag reglerar verksamheten vid och uppgifterna för Institutet för hälsa och välfärd inte ställer hinder för eller begränsar att institutet för övervakningsbruk samlar in och lämnar vidare de uppgifter som avses i förslaget och som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen av att tidsfristerna iakttas. Med hjälp av det system för insamling av uppgifter som förverkligas genom propositionen förpliktas kommunerna och samkommunerna även att överlämna de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen av iakttagandet av tidsfristerna till Institutet för hälsa och välfärd, som samlar in uppgifterna.

Efter genomförandet av förslagen får Valvira för sin lagstadgade riksomfattande styrnings- och tillsynsuppgift tillgång till regelbundet insamlade och jämförbara uppgifter som gäller iakttagandet av de föreskrivna tidsfristerna i lagen om utkomststöd och barnskyddslagen vilka specificeras i denna regeringsproposition. De uppgifter som Institutet för hälsa och välfärd med stöd av de nya bestämmelser som nu föreslås samlar in och som ska överlämnas för övervakningsbruk, har institutet möjlighet att använda i samband med att det fullgör sina uppgifter enligt lagen om Institutet för hälsa och välfärd. Institutet kan t.ex. offentliggöra dessa uppgifter på ett sätt som det anser att är ändamålsenligt.

Förslaget förverkligar förbättringen av servicetillgången i enlighet med regeringsprogrammet och tryggar i synnerhet ställningen för de klienter inom socialvården som är i en ekonomiskt eller annars svår situation. Med tanke på utkomststödet säkerställer propositionen att garantin för behandling av utkomststöd enligt 14 a § i lagen om utkomststöd fungerar och även rätten för den som ansöker om utkomststöd att inom föreskriven tid och på det sätt som avses i 14 a § 4 mom. i lagen om utkomststöd få hjälp med sina problem eller skötsel av sina ärenden i övrigt av en socialarbetare eller socialhandledare. Med tanke på barnskyddet är det en central målsättning för propositionen att säkerställa att man så tidigt som möjligt ingriper i barns och ungas problem, vilket för sin del även möjliggör en mera omfattande användning av förebyggande och tidigt insatta stödtjänster än tidigare.

Det föreslås att reformen genomförs så att en ny 14 b § införs i lagen om utkomststöd och en ny 27 a § i barnskyddslagen. I de nya bestämmelserna föreslås det att Institutet för hälsa och välfärd ska samla in de uppgifter som gäller iakttagandet av de ovan avsedda behandlingstiderna i 14 a § i lagen om utkomststöd samt 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen. Genom att insamlandet av uppgifter anförtros Institutet för hälsa och välfärd blir uppföljningen regelbunden samtidigt som det blir möjligt att dra nytta av institutets kunnande när det gäller insamlande av uppgifter.

Enligt 1 mom. i den nya 14 b § som det föreslås att ska införas i lagen om utkomststöd ska Institutet för hälsa och välfärd av kommunerna eller samkommunerna två gånger per kalenderår begära de uppgifter om iakttagande av i 14 a § föreskrivna tidsfrister som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen av att tidsfristerna iakttas.

I den föreslagna bestämmelsen begränsas insamlandet av uppgifter till de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen. Vid behov kan övervakningsmyndigheten begära att den kommun eller samkommun som uppgifterna gäller specificerar dem. Därmed medger den föreslagna bestämmelsen inte insamling av uppgifter med inriktning på t.ex. hur kommuner-

na i ett vidare perspektiv har ordnat socialvården eller på kvalitetsaspekter. Genom att avgränsa insamlandet av information till att gälla endast de uppgifter som är nödvändiga med tanke på övervakningen strävar man även efter att undvika att de uppgifter som kommunerna ger är flertydiga, något som en omfattande informationsbegäran kan leda till. Med avgränsningen strävar man även efter att begäran om uppgifter inte onödigt ska belastas de kommuner som svarar på den och samtidigt de facto ha en försvagande inverkan på de personalresurser som står till förfogande för klientarbetet inom utkomststödet och barnskyddet.

För beredningen av innehållet i den informationsinsamling som föreslås i denna proposition är avsikten att framöver tillsätta arbetsgrupper som bl.a. drar upp riktlinjer för och utvecklar innehållet i förfrågningarna och det praktiska genomförandet i övrigt. I samband med beredningsarbetet har en ändamålsenlig sammansättning av grupperna ansetts bestå av representanter från förutom social- och hälsovårdsministeriet åtminstone även Finlands Kommunförbund, Institutet för hälsa och välfärd samt Valvira.

Institutet för hälsa och välfärd samlar in de uppgifter som avses i 14 b § 1 mom. i lagen om utkomststöd för att för styrnings- och övervakningsändamål överlämna dem till Valvira som är nationell tillsynsmyndighet. För klarhetens skull ingår på grund av detta i bestämmelsen en uttrycklig skyldighet för Institutet för hälsa och välfärd att utföra den insamling av uppgifter som avses i bestämmelsen.

Den föreslagna uppföljningen och övervakningen av att tidsfristerna i lagen om utkomststöd iakttas förutsätter inte att enskilda personer individualiseras. Av denna orsak konstateras det i andra meningen i 1 mom. i den nya 14 b § att uppgifterna inte får innehålla enskilda personers identifieringsuppgifter.

I 14 b § 2 mom. förpliktas kommunerna och samkommunerna att avgiftsfritt överlämna uppgifterna till Institutet för hälsa och välfärd. Skyldigheten för kommunerna och samkommunerna att överlämna uppgifterna säkerställer att uppgifterna fås riksomfattande.

I paragrafens 3 mom. föreslås en bestämmelse om skyldighet för Institutet för hälsa och välfärd att ge de uppgifter som avses i 1 mom. och som institutet fått från kommunerna och samkommunerna vidare till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för dess lagstadgade riksomfattande styrnings- och tillsynsuppgift. Valvira kan vid behov förmedla uppgifterna till t.ex. regionförvaltningsverken för att användas vid övervakningsarbetet, trots att detta inte uttryckligen fastställs i bestämmelsen.

För barnskyddslagens del föreslås det att en ny 27 a § ska fogas till lagen. Till sitt sakinnehåll motsvarar bestämmelsen den föreslagna 14 b § i lagen om utkomststöd.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna

Propositionen har inte några betydande ekonomiska konsekvenser.

Kommunalekonomiska konsekvenser

I propositionen föreslås att det föreskrivs en skyldighet för kommunerna eller samkommunerna att ge Institutet för hälsa och välfärd de uppgifter som institutet begär om iakttagande av de i 14 a § i lagen om utkomststöd och i 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen föreskrivna tidsfristerna och som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen av att tidsfristerna iakttas.

Några nya rättigheter till tjänster eller annat stöd föreslås inte för klienterna inom utkomststödet eller barnskyddet. Propositionen ökar heller inte kommunernas ansvar för ordnandet av socialvården.

Enligt förslaget samlar Institutet för hälsa och välfärd in och överlämnar till Valvira för verkets lagstadgade styrnings- och tillsynsuppgift endast sådana uppgifter som Valvira redan nu med stöd av 6 § i valviralagen har rätt att för skötseln av sina uppgifter få avgiftsfritt av kommunerna och samkommunerna.

Dessutom preciseras genom de föreslagna ändringarna endast de skyldigheter som kommunerna redan nu har med tanke på informationshanteringen i enlighet med den lagstiftning som gäller de angivna tidsfristerna för behandlingen av utkomststöds- och barnskyddsärenden och som tidigare beskrivits i denna regeringsproposition. Nämda lagstiftning, som varit i kraft i flera år, förutsätter att kommunerna följer upp iakttagandet av tidsfristerna i 14 a § i lagen om utkomststöd samt 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen för att säkerställa att lagstiftningen om tidsfristerna som är absolut förpliktande för kommunerna följs.

På grund av detta kan det med tanke på kommunernas uppföljningsplikt enligt gällande lagstiftning inte anses att det utgör en direkt ny uppgift för kommunerna att på det föreslagna sättet ge Institutet för hälsa och välfärd de för övervakningen nödvändiga uppföljningsuppgifter som kommunen redan nu har.

Vid beredningen av denna regeringsproposition har det varit känt att alla kommuner inte använder elektroniska program för ärendehantering eller att programmen inte är planerade med tanke på en tillförlitlig uppföljning av tidsfrister.

I de bestämmelser som det nu föreslås att ska införas i lagen om utkomststöd eller i barnskyddslagen fastställs det dock inte i vilken form uppgifterna ska överlämnas till Institutet för hälsa och välfärd. Ändringarna förutsätter alltså inte att uppgifterna ska överföras t.ex. med hjälp av en teknisk anslutning. Den arbetsmängd som det för kommunerna medför att två gånger per kalenderår svara på begäran om uppgifter kan heller inte med fog uppskattas vara sådan att den förutsätter t.ex. en ökning av antalet anställda.

Därmed bedöms propositionen inte medföra några betydande kommunalekonomiska konsekvenser.

En uppgiftsinsamling angående iakttagandet av tidsfrister har för de tidsfrister som föreskrivs i lagen om utkomststöd inletts i början av 2013 som ett pilotprojekt på försök, vilket genomförs av Institutet för hälsa och välfärd och riktar sig till kommunerna. Avsikten är att genomföra ett annat pilotprojekt hösten 2013. Avsikten är även att genomföra

ett pilotprojekt med tanke på de föreskrivna tidsfristerna i barnskyddslagen innan den egentliga insamlingen av uppgifter inleds 2014. Inom pilotprojektet håller man även på att ta fram en internetbaserad svarsblankett för uppgiftsinsamlingen.

Konsekvenser för Institutet för hälsa och välfärd

I propositionen föreslås det att genomförandet av insamlingen av de uppgifter som gäller iakttagandet av behandlingstiderna i lagen om utkomststöd och barnskyddslagen ska skötas av Institutet för hälsa och välfärd. För att skapa ett riksomfattande uppföljningssystem för uppföljning av iakttagandet av tidsfristerna när det gäller barnskydd och utkomststöd förutsätts t.ex. exakta definitioner av uppgiftsinnehållet och begreppen, så att de uppgifter som samlas in är högklassiga och tillförlitliga. En riksomfattande uppgiftsinsamling binder varaktigt resurser vid Institutet för hälsa och välfärd och detta sköts via resultatavtalsförfarandet mellan Institutet för hälsa och välfärd och social- och hälsovårdsministeriet. I nämnda resultatavtal har det för 2013 redan överenskommits om ett inledande av uppgiftsinsamlingen och även i fortsättningen kommer uppgiftsinsamlingen att ingå som en del av resultatavtalet.

Konsekvenser för Valvira verksamhet

I propositionen ingår inga nya uppgifter för Valvira. Däremot ger propositionen Valvira vid utförandet av verkets lagstadgade styrnings- och tillsynsuppgift mera täckande och mera regelbundet insamlade uppgifter än tidigare när det gäller kommunernas verksamhet med tanke på behandlingstiderna i barnskyddslagen och lagen om utkomststöd. Reformerna bedöms effektivisera övervakningen och på så sätt även ha effekt på resultatet av den.

3.2 Samhälleliga konsekvenser

Med de föreslagna ändringarna strävar man efter att de genom lag tryggade rättigheterna

för de utkomststöds klienter som befinner sig i en särskilt sårbar situation samt för barn, unga och deras familjer tillgodose. De föreslagna ändringarna tillsammans med de medel som står till tillsynsmyndigheternas förfogande bedöms säkerställa att de tidsfrister i lagen om utkomststöd och barnskyddslagen som specificeras i propositionen förverkligas på riksnivå. Samtidigt säkerställs att utkomststöds- och barnskyddsklienterna inom socialvården till denna del sinsemellan är i jämlik ställning oberoende av boningskommun.

Trots att det genom propositionen inte görs några ändringar i rätten till utkomststöd, rättigheterna för klienterna inom barnskyddet eller kommunernas ansvar för ordnandet, beräknas förverkligandet av de tidsfrister i lagen om utkomststöd och barnskyddslagen som specificeras i propositionen ha en förebyggande inverkan på anhopningen av klienternas problem. Det bedöms att detta på längre sikt även i vidare bemärkelse syns som en minskning av samhälleliga problem såsom utslagning och ojämlikhet, och förhoppningen är att detta i synnerhet ska minska det mänskliga lidandet men även medföra anmärkningsvärda inbesparingar.

Propositionen beaktar män och kvinnor på samma sätt varför den inte som sådan har direkta inverkningar på jämlikheten mellan könen. Av de ensamboende som får utkomststöd är dock nästan 2/3 män och största delen av de ensamförsörjande som får utkomststöd är för sin del kvinnor. På så sätt stärker lagförslaget i synnerhet ställningen för ensamförsörjande kvinnor och deras barn samt ensamboende män som klienter inom utkomststödet. För barnskyddets del, ifall barn och deras familjer har behov av stödåtgärder inom öppenvården, kan det i och med att åtgärderna inleds i rask takt och processen försnabbas eventuellt medföra att situationen inte ytterligare förvärras och därmed kan även en del omhändertaganden av barn undvikas. Av de barn och unga som placeras utom hemmet har pojkarnas andel förblivit större än det motsvarande antalet flickor sedan 1990-talet. I och med en minskning av antalet omhändertaganden kan propositionen ha indirekta positiva effekter även på jämlikheten mellan könen.

4 Beredningen av propositionen

Biträdande justitiekanslern har utgående från uppgifter som erhållits i samband med inkomna klagomål och sina inspektioner, på eget initiativ den 15 november 2010 inlett en undersökning av hur tidsfristerna i lagen om utkomststöd och den 31 januari 2011 hur tidsfristerna i barnskyddslagen iakttas samt hur övervakningen av iakttagandet förverkligas i kommunerna. I samband med utredningen har på olika sätt utöver social- och hälsovårdsministeriet även Valvira och Institutet för hälsa och välfärd hörts. I sina utlåtanden till biträdande justitiekanslern har social- och hälsovårdsministeriet, vid sidan av annat, konstaterat att det finns behov av att inleda en beredning av ett riksomfattande system för uppföljning av tidsfristerna i barnskyddslagen och lagen om utkomststöd. En användning av de uppgifter som Institutet för hälsa och välfärd för närvarande samlar in med stöd av den lagstiftning som gäller institutet för övervakning av enskilda kommuner har dessutom ansetts kräva precisering av lagstiftningen. Av denna orsak planeras det att en bestämmelse om insamling av uppgifter införs i lagen om utkomststöd och i barnskyddslagen. Utgående från utredningarna har biträdande justitiekanslern i sitt beslut av den 10 januari 2013, som gäller hur tidsfristerna i lagen om utkomststöd och barnskyddslagen iakttas samt förverkligandet av övervakningen av detta, ansett att en effektiv övervakning av hur tidsfristerna iakttas förutsätter tillförlitliga, täckande och på riksnivå

jämförbara uppgifter om iakttagandet. Det riksomfattande system för insamling av uppgifter som föreslås i denna regeringsproposition grundar sig på behovet av att lösa de problem som framkommit i övervakningen av att tidsfristerna i lagen om utkomststöd och barnskyddslagen iakttas och på biträdande justitiekanslerns ställningstagande i saken.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har Institutet för hälsa och välfärd, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands Kommunförbund hörts. I samband med denna utfrågning av sakkunniga har Kommunförbundet framfört att regeringspropositionen i någon mån har kommunalekonomiska konsekvenser, vilka uppkommer med anledning av att uppgifterna produceras tekniskt. Propositionen har behandlats vid delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 24 maj 2013.

5 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Till den del det gäller tidsfristerna i 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. i barnskyddslagen görs dock 2014 endast en sådan insamling av uppgifter som avses i 1 mom. i den föreslagna 27 a §.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om utkomststöd**

I enlighet med riksdagens beslut
föreslås till lagen om utkomststöd (1412/1997) en ny 14 b § som följer:

14 b §

Uppföljning av att tidsfristerna iakttas

Institutet för hälsa och välfärd ska av kommunerna eller samkommunerna två gånger per kalenderår begära de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen av att de tidsfrister som föreskrivs i 14 a § iakttas. Uppgifterna får inte innehålla enskilda personers identifieringsuppgifter.

Kommunerna och samkommunerna ska avgiftsfritt överlämna de uppgifter som avses i 1 mom. till Institutet för hälsa och välfärd.

Institutet för hälsa och välfärd ska överlämna de uppgifter som avses i 1 mom. vidare till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för dess riksomfattande styrnings- och tillsynsuppgift.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av barnskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till barnskyddslagen (417/2007) en ny 27 a § som följer:

27 a §

Uppföljning av att tidsfristerna iakttas

Institutet för hälsa och välfärd ska av kommunerna eller samkommunerna två gånger per kalenderår begära de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen av att de tidsfrister som föreskrivs i 26 § 2 mom. och 27 § 2 mom. iakttas. Uppgifterna får inte innehålla enskilda personers identifieringsuppgifter.

Kommunerna och samkommunerna ska avgiftsfritt överlämna de uppgifter som avses i 1 mom. till Institutet för hälsa och välfärd.

Institutet för hälsa och välfärd ska överlämna de uppgifter som avses i 1 mom. vidare till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för dess riksomfattande styrnings- och tillsynsuppgift.

Denna lag träder i kraft den 20 . De uppgifter som avses i 27 a § 1 mom. samlas under 2014 in endast en gång.

Helsingfors den 30 maj 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Omsorgsminister *Susanna Huovinen*